

[Hartvig Frisch.]

har set en Clearingspassiv som en Debetpost, men nu har det glædet mig at høre af den højtærede Udenrigsministers Fremstilling, at for denne Posts Vedkommende vil en meget stor Del høre ind under de stadig meget forskydelige Elementer, som altid vil findes paa en Clearing.

Naar man har gjort gældende i Pressen, at mine Udtalelser var fremført som et Angreb paa Landbrugets Opfyldelse af Kontingenter, er dette en urigtig Gen-givelse. Det, jeg gjorde gældende ved det paagældende Møde, var en Fremholdelse af selve Clearingsposten, som ved den Debet, den fremviste, paaviste, at der var tilgaaet Danmark Varer, som havde fremkaldt denne Debet. Jeg har altsaa ikke i mine Udtalelser rettet noget Angreb, men blot over for Venstres stadige Paastand om, at der ikke købes tilstrækkeligt i Tyskland, gjort denne Bemærkning, og nu hører jeg, at i hvert Fald for en Del af Beløbets Vedkommende vedrører det ikke de mere langvarige Forskydninger, men, saaledes som der her er gjort Rede for, udelukkende de stadige Forandringer, som sker med enhver Clearingsopgørelse.

Det ærede Medlem Hr. Brorsen afviste, jeg kan sige med Forargelse, at det skulde kunne paastaas, at Venstre ikke viste tilstrækkelig Interesse for Englandsmarkedet. Jeg vil gerne tro, at Landbruget er fuld af Interesse for dette Marked, da det er vort største og vort fasteste Marked, men det, som jeg paaviste, og som er en Kendsgerning, er, at i hele Venstres Agitation falder ikke blot Englandsmarkedet ganske ud, men ogsaa det Hensyn falder ud, som vi skylder dette Marked med Henblik paa Tildeling af Valutaattester, idet man driver sin Agitation saaledes, at man over for Befolkningen vil give det Udtryk for, at vi kan udstede et hvilket som helst Beløb af Valutaattester, bare vi vil. Det er denne Opfattelse, jeg gerne vil anholde, for jeg har mødt den Møde efter Møde, og det er aldrig lykkedes mig paa disse Møder at faa Venstre til klart at indrømme, at vi af Hensyn til det engelske Marked har Pligt til at opretholde den betydelige Import fra England, noget, som Venstre selv skulde være med til at oplyse Befolkningen om.

Jeg kan i det store og hele anerkende det ærede Medlem Hr. Christmas Møllers reelle og saglige Betragtninger over Danmarks økonomiske Tilstand og Vilkaar. Naar det ærede Medlem fremkommer med den Betragtning, at han er klar over —

saadan siger det ærede Medlem —, at Valutacentralen ikke pludselig kan op-hæves, men paa den anden Side erklærer, at det vil være muligt at afvikle den over en vis Tid, skal jeg ikke spaa med Hensyn til Tider, men jeg skal heller ikke kunne staa frem her og benægte Rigtigheden af det ærede Medlems Paastand. Da vi alle er klar over, at Valutacentralen i den Form, hvorunder den blev indført i 1932, skyldtes de særlige Vilkaar, der var skabt for Verdenshandelen, skal det indrømmes, at skulde de Vilkaar for Verdenshandelen ændres, vil — ligesom Spørgsmaalet om Overførelse til Frilisten meldte sig nøjagtig paa det Tidspunkt, da vor Valutastilling kunde tillade dette — Spørgsmaalet om yderligere Ændringer og det, det ærede Medlem kalder Afvikling, melde sig paa det Tidspunkt, da Hensynet til Landbrugets Afsætning paa Markederne vil kunne tillade dette.

Jeg vil her ikke undlade at pege paa, at der i afvigte Aar, 1938, i hvert Fald er sket een stor Begivenhed, hvis Rækkevidde vist ingen af os i denne Sal endnu kan over-skue. Det er den engelsk-amerikanske Handelstraktat. Efter en Verdensbevægelse, der i mange Aar stadig gik i Retning af yderligere Restriktioner og Forhøjelser af Toldbeskyttelsen, er det en overordentlig tungtvejende Kendsgerning, at man ser de to store angelsaksiske Folk, repræsenterende, kan man virkelig sige, tilsammen en Verden, slutte en Handelsoverenskomst, som for en Gangs Skyld gaar i den modsatte Retning, om end naturligvis med Forbehold og med Opretholdelse af vigtige Ting i Ottawa-Overenskomsten o. s. v., men dog alligevel en Handelsoverenskomst, som synes at pege i Retning af, at disse to store Folk nu er kommet til den Opfattelse, at medens man paa et vist Tidspunkt havde handelsmæssig Fordel af at gaa Restriktionernes Vej, begynder det Tidspunkt at nærme sig, hvor Fordelene kommer til at ligge paa at gaa den modsatte Vej.

For det er klart, at Fordelene ved alle Foranstaltninger Landene imellem beror paa, hvor hurtigt man kommer med. I forrige Aarhundredes store Fremstormen for Frihandel saa man, at det var England, der tog den kolossale Fordel, fordi det var det Land, der gik i Spidsen. Omvendt, da man i Bismarck-Perioden begyndte den mod-gaaende Bevægelse, viste det sig, at de protektionistiske Lande gaaende i Spidsen for det kunde drage deres Fordel deraf. Nu er vi naaet til, at det hele er stivnet paa alle Leder og Kanter, og jeg skulde ikke undre mig, om der saa — om Tidspunktet